

Brno Echo: Ornament a zločin od Adolfa Loose k dnešku Design v instalaci Abbotta Millera

Doprovodná výstava 23. mezinárodního bienále grafického designu Brno 2008

Pražákův palác Moravské galerie v Brně, Husova 18

18. června – 19. října 2008

vernisaž výstavy 17. června 2008 v 19 hodin

HOSTUJÍCÍ KURÁTOR VÝSTAVY

Abbott Miller, Pentagram New York, USA

ODBORNÁ SPOLUPRÁCE

Marta Sylvestrová, Petra Šťastná

PRODUKCE

Miroslava Pluháčková

ARCHITEKTONICKÉ ŘEŠENÍ

Abbott Miller, Kristen Spilman

GRAFICKÉ ŘEŠENÍ

Abbott Miller

INSTALACE VÝSTAVY

Oddělení stavby výstav MG pod vedením Martina Ondruše / MG Exhibition Dept. headed by Martin Ondruš, firmy Miloš Měřinský, Svatopluk Máša

PROPAGACE

Simona Juračková, Hana Laudátová, Maria Matuszek

DOPROVODNÝ PROGRAM

Ludmila Horáková, Jitka Petřeková, Eva Strouhalová, Silvie Vondrová
kontakt: tel. 532 169 146, da@moravska-galerie.cz

Jednou ze tří nejdůležitějších součástí přehlídky Bienále Brno se postupem času stala profilová výstava, kurátorsky připravená významnou zahraniční osobností. Letos byl ke spolupráci vyzván Abbott Miller, významný grafický designér a teoretik, partner newyorského designérského studia *Pentagram* a editor časopisu *twice*. Výsledkem je přehlídka multimediálního designu *Brno Echo: Ornament a zločin od Adolfa Loose k dnešku*. Jako výchozí bod myšlenky posloužilo Abbottu Millerovi původní logo Bienále Brno, vytvořené českým designérem Jiřím Hadlačem, které je charakterizováno soustřednými liniemi vytvářejícími písmeno „B“. Výstava *Brno Echo* využívá tohoto obrazového motivu a jeho prostřednictvím **zkoumá specifický typ ornamentu – soustředné linie, které tvoří formu výtvarného vyjádření spojujícího grafiku Wiener Werkstätte s pop artem či současným retro-futurismem, evokujícím 60. a 70. léta 20. století**. Soustředné linie rámuji, ohraničují, zdobí a zvýrazňují: instalace vytváří „zvukovou komoru“, v níž textil, grafika, typografie, tapety a nábytek tvoří dialog napříč časoprostorem. Na výstavě tak můžete vedle děl Adolfa Loose, Josefa Hoffmanna či Kolomana Mosera najít 1. plakát Bienále Brno 1964 od zmíněného Jiřího Hadlače či návrh nového vizuálního stylu Muzea Boijman van Beuningen v Rotterdamu představeného veřejnosti v roce 2003.

Jednoduchý atavistický impulz obtáhnout, ozdobit a vytvořit vzor a ornament (impulz „zaplnit“ prázdný prostor) se stal námětem mnoha studií v oboru teorie umění a antropologie. Toto téma, které má ve výtvarném a užitém umění dlouhou historii, se v prvních desetiletích modernismu 20. století stává „polemickým“. Designéři a umělci začali zpochybňovat užívání vzorů a ornamentů v moderním kontextu. Architekt Adolf Loos (narozený v Brně) ve svém známém eseji z roku 1907 *Ornament a zločin* definoval základní principy anti-dekorativismu. Hravě dramatickým, sarkastickým tónem vedl Loos seriózní kampaň proti reflexivnímu ornamentalismu, který v té době zachvátil evropský design. Hlavním terčem Loosovy kritiky se stal Gesamtkunstwerk, „absolutní umělecké dílo“, idea umění (přejatá z Wagnerovy opery) sjednocujícího všechny oblasti života. V kruzích evropského umění a designu na přelomu století se myšlenka jednotící estetiky designu, většinou interpretovaná v rámci rostlinných a organických motivů ve stylu secese, ujala jako náročný úkol s cílem přenést umění do života.

Ústředním bodem výstavy Brno Echo je Loosův nerealizovaný projekt domu pro slavnou kabaretní tanečnici Josephinu Bakerovou. Rafinovaný a zároveň vzdušný design domu s bazénem v patře je dramaticky maskován černobílou fasádou se širokými černými a bílými pásy. Žádný jiný Loosův projekt neobsahuje tak silný grafický výraz. Dům pro Josephinu Bakerovou je pozoruhodný především svým důrazně grafickým a dekorativním pojednáním, díky kterému kontrastuje s Loosovým „oficiálním“ maximem střídme dekorativnosti.

Instalace Brno Echo v Pražákově paláci Moravské galerie v Brně je grafickou bajkou, v níž se dům Josephiny Bakerové stává kamenem hozeným do vody, který rozvlíne hladinu kruhy zasahujícími až do přítomnosti. Grafický jazyk lineárnosti, soustřednosti a opakování je výrazně moderním přístupem k ornamentu — moderním, neboť vytváří rytmický a optický efekt, aniž by se odvolával na přírodní a figurativní symboliku tradičního dekorativismu (např. rostlinné motivy secese, které byly Loosovi trnem v oku). Grafický design, typografie, textil a tapety na výstavě *Brno Echo* jsou stejné krevní skupiny. Výstava *Brno Echo* ukazuje, že design je třeba chápat jako kosmopolitní činnost, která spojuje nejrůznější kultury a historická období, jež si uchovávají svou originalitu i přes společné rysy. Výstava *Brno Echo* se neptá, jak daleko do minulosti sahá moderní ornament, ale kde končí.

Abbott Miller

PARTNEŘI

ZENTIVA**SIEMENS****wiesner hager****HOSPODÁŘSKÉ NOVINY**U. S. Embassy
Prague

KONTAKT PRO MÉDIA

Hana Laudátová, oddělení vnější komunikace, +420 724 516 672, +420 532 169 174

tisk@moravska-galerie.cz